

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Codului Penal al Republicii
Moldova nr.985 din 18.04.2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova
nr.72-72 art.195 din 14.04.2009)
(nr.216 din 30.06.2023)

În conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică a examinat proiectul menționat prin prisma legislației în vigoare și expune următoarele considerente.

I. Aspecte generale.

Proiectul este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament în conformitate cu art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

Prezentul proiect de lege vine să modifice art.257 din Codul penal prin care se urmărește extinderea acțiunilor și inacțiunilor pasibile de răspundere penală în domeniul construcțiilor.

Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art.66 din Constituție.

Conform Notei informative implementarea proiectul de lege nu necesită cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat.

II. Obiecții și propuneri de ordin juridic.

- Referitor la procedura de înaintare spre examinare în Parlament, reamintim asupra necesității respectării art.40 din Legea nr.100/2017 care stabilește expres actele obligatorii ce constituie dosarul de însoțire a proiectului actului normativ. **Invocăm necesitatea avizelor, recomandărilor și altor materiale în baza cărora a fost elaborat proiectul de act normativ.**

- Se conturează obligativitatea avizării inițiativei legislative de către Agenția pentru Supraveghere Tehnică, subordonată Ministerului Infrastructurii și

Dezvoltării Regionale, autoritate responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul construcțiilor și urbanismului.

- Fără a diminua dreptul la inițiativă legislativă a deputatului, reamintim că elaborarea și promovarea politicii de stat în domeniul penal, precum și delimitarea priorităților de dezvoltare a domeniului dat, ține de competența Ministerului Justiției. Se atestă lipsa expertizei juridice, care în conformitate cu art.37 din Legea nr.100/2017 este efectuată de către Ministerul Justiției și este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative elaborate.

- La elaborarea modificărilor la Codul penal nu s-a ținut cont de elementele constitutive ale articolelor legii penale: obiectul infracțiunii (faptele ce constituie infracțiuni), subiectul sau subiecții infracțiunii (individul, grupuri de persoane sau persoane juridice) și pedepsele ce se aplică infractorilor.

Nu s-a ținut cont și de prevederile art.16 din Codul penal, care prevăd că *"În funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, infracțiunile [...] sînt clasificate în ușoare, mai puțin grave, grave, deosebit de grave și excepțional de grave."* Se evidențiază tendința autorilor de a cuprinde cât mai multe acțiuni/inacțiuni în proiectul de lege ce vor atrage răspunderea penală pentru proiectare, verificare, expertizare și realizarea lucrărilor de construcție fără a se ține cont de gravitatea acțiunii/inacțiunii. În acest sens se atenționează asupra necesității expunerii infracțiunilor în ordine crescătoare, de la cele cu grad de prejudiciu minor la cele cu grad de prejudiciu major.

- Pornind de la respectarea principiilor fundamentale ale dreptului penal precum principiul răspunderii penale a persoanelor vinovate de săvârșirea infracțiunii, principiul vinovăției, principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, se recomandă autorilor revizuirea pedepselor penale, întrucât se evidențiază încălcarea principiului proporționalității aplicării pedepsei penale pentru infracțiunea săvârșită.

În acest context, se observă disproporționalitatea dintre acțiunile și pedepsele prevăzute în alin.(1) și alin.(2) ale art.257. De exemplu, acțiunile de proiectare, verificare expertizare ș.a. ce au drept urmare vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății persoanei ori pierderea de către aceasta a capacității de muncă, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani și aceleași acțiuni săvârșite în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire privind anumite standarde de construcție, se pedepesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 până la 5 ani.

Tot la capitolul "stabilirea pedepselor" se va ține cont de prevederile Codului civil nr.1107/06.06.2002, care prevede termenul de descoperire a viciilor și anume "[...] de 3 ani, în cazul viciilor juridice; de 5 ani, în cazul viciilor materiale ale unei construcții sau ale materialelor folosite la executarea unei lucrări de

construcții și de 2 ani, în cazul viciilor materiale, altele decât cele prevăzute la lit.b) a art.1126”.

- Referitor la pedeapsa aplicabilă, obligatoriu se va ține cont de art.62 și art.63 din Codul penal care reglementează expres categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice și persoanelor juridice. Atenționăm că persoanelor fizice care au săvârșit infracțiuni li se pot aplica amendă; privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate; munca neremunerată în folosul comunității; închisoare; detențiune pe viață. Persoanelor juridice li se pot aplica amendă; privare de dreptul de a exercita o anumită activitate și lichidarea persoanei juridice. Astfel, se recomandă revizuirea textului *”cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate”* din alin.(2) și alin.(4) și textului *”cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții”* din alin.(5).

- Întrucât art.257 reglementează nu doar acțiunile/inacțiunile în domeniul executării lucrărilor de construcție, dar și acțiunile premergătoare lucrărilor de construcție, precum proiectarea și autorizarea acestor lucrări, în vederea acordării unui caracter comprehensiv modificărilor propuse, se consideră optimă divizarea acestor acțiuni și examinarea posibilității redenumirii art.257.

- Întru respectarea art.54 din Legea nr.100/2017 proiectul de lege se va supune unei prelucrări redacționale și ortografice și se va revizui textul acestuia întru ajustarea la exigențele normelor tehnicii legislative. În acest sens, se atenționează asupra următoarelor:

- În conformitate cu alin.(3) al art.63 din Legea nr.100/2017 *”Dacă se modifică un singur articol sau punct dintr-un singur act normativ, în denumirea actului de modificare se face referire expresă la articolul sau punctul modificat și la actul normativ respectiv.”*, iar la indicarea actului normativ obligatoriu se va păstra elementul structural sau constitutiv al acestuia, specificându-se denumirea, numărul și prin bară anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.

Drept urmare, denumirea proiectului de lege se va expune în următoarea redacție:

” Lege pentru modificarea articolului 257 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002”.

- În temeiul articolului 51 din Legea nr.100/2017 *”Dacă actul normativ conține un singur articol, în loc de număr se utilizează sintagma ”Articol unic”*”. Având în vedere că, proiectul de lege intervine cu modificări doar în art.257 din Codul penal se propune substituirea cuvintelor „Art. I” cu cuvintele „Articol unic”. Concomitent, se atestă necorespunderea părții introductive a Art.I la rigorile de redactare a actelor normative. În această ordine de idei, se va opta pentru următoarea redacție a părții introductive:

"Articol unic. - Articolul 257 din Codul penal al Republicii Moldova nr.985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins: "

Urmare celor expuse mai sus, se concluzionează că proiectul de lege nu întrunește exigențele de accesibilitate, previzibilitate și claritate - elemente caracteristice calității unui act normativ, care constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (a se vedea HCC nr. 21 din 22 iunie 2016, § 55) și luând în considerație cele constatate, se recomandă autorilor reexaminarea proiectului de lege prin prisma obiecțiilor înaintate.

**Șeful Direcției generale
ION CREANGĂ**

ex.: Viorica Stratiev
tel.: 022.820.584
e-mail: viorica.stratiev@parlament.md